

مرکز پژوهش‌های مجلس: نشانه‌های ناپایداری مشاغل افزایش یافته است

آمار و داده‌ها نشان می‌دهند که جابه‌جایی نیروی کار میان سه بخش اصلی اقتصادی افزایش یافته است. طبق برآوردهای گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، در گذر از سال ۱۴۰۰ به ۱۴۰۱، بیش از ۲۰ درصد شاغلان هر کدام از بخش‌های سه‌گانه اقتصاد ایران (خدمات، صنعت و کشاورزی) شغل خود را به بخش اقتصادی متفاوت با بخش قبلی‌شان تغییر داده‌اند؛ نسبتی که پیش از این حدود ۵ درصد کمتر بوده است. هم‌زمان تغییر شغلی در هر بخش کمتر شده است یعنی بخشی از تغییرات شغلی درون هر بخش، به جابه‌جایی شغلی میان بخش‌ها تبدیل شده که این خود نشانه‌ای از افزایش ناپایداری اشتغال در اقتصاد ایران است. طبق این گزارش، داده‌ها نشان می‌دهند در سال گذشته تبدیل وضعیت یک شاغل به غیر فعال بیشتر شده‌است؛ تغییر به‌یک‌باره کاسته شده‌است و به عبارت دیگر، خیلی شش‌اغلان بعد از خروج از شغلشان، به جای جست‌وجوی مجدد شغلی، کلان‌بازار کار خارج شده‌اند.

کارگران معدن زغال سنگ طرزه: وعده افزایش حقوق عملی نشد

کارگران معدن زغال سنگ طرزه به محقق نشدن وعده‌های داده شده از سوی مسئولان برای افزایش حقوق اعتراض کردند. به گزارش ایلنا، صبح دیروز (۱۸ دی ماه) شماری از کارگر معدن زغال سنگ طرزه از زیر مجموعه واحد زغال سنگ البرز شرقی به محقق نشدن وعده‌های مدیران برای افزایش حقوق اعتراض کردند. یکی از این کارگران گفت: برخلاف وعده‌ای که مدیران در حضور برخی مسئولان برای افزایش حقوق داده بودند، هنوز پولی به حساب کارگران پرداخت نشده است. وی افزود: مدیران وعده داده بودند همراه با حقوق آذرماه، افزایش حقوق برای همه کارگران اعمال می‌شود اما با دریافت حقوق آذر متوجه شدیم افزایش حقوقی برای کارگران صورت نگرفته است. این کارگر گفت: کارگران خواستار بازنگری در اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل و نزدیک کردن حقوق خود به کارگران دیگر شرکت‌های معدنی هستند. در این معدن حدود ۱۰ سال پیش طرح طبقه‌بندی مشاغل انجام شد و ضریب افزایش حقوق کارگران نسبت به سایر معادن زغال سنگ قابل مقایسه نیست و در سطح پایینی قرار دارد.

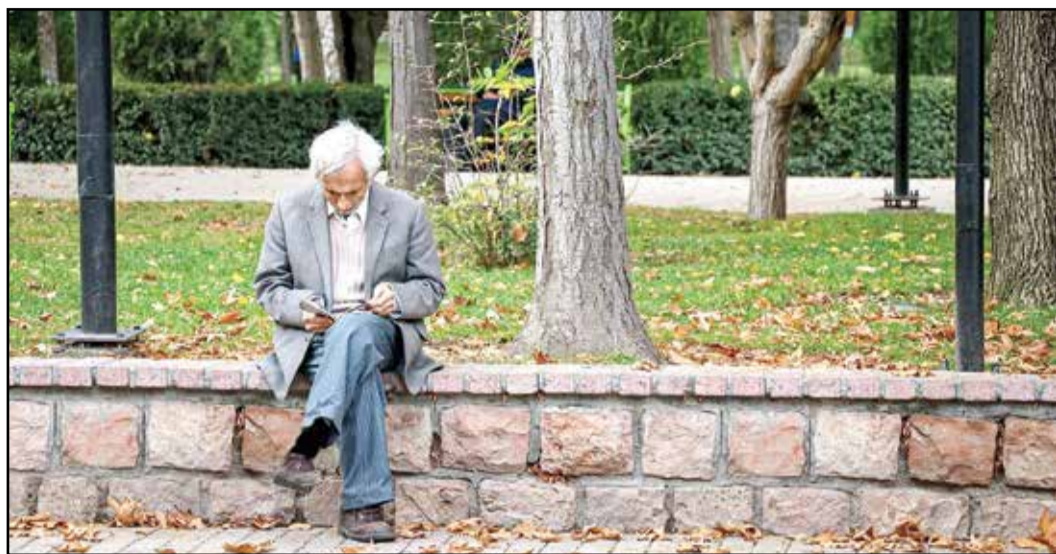
حداقل دستمزد در کلاشهر با ۲۵ میلیون تومان باشد

یک فعال کارگری می‌گوید، با لحاظ کردن خط فقر نسبی، حداقل دستمزد برای کلاشهر باید ۲۵ میلیون تومان و برای شهرستان‌ها کمی کمتر از ۲۰ میلیون تومان باشد. به گزارش اکوایران، حمید حاج‌اسماعیلی گفت: میزان دستمزد در ایران نسبت به جهان در سطح پایینی قرار دارد و اگر خوش‌بینانه نگاه کنیم بین ۱۸۰ کشور رتبه‌ای بهتر از ۱۵۰ نداریم. این موضوع برای کشوری که منابع خدادادی بسیار دارد و کشوری غنی با جمعیت پایین مطلوب نیست. وی افزود: وظایف اصلی دولت‌ها در تمام دنیا ایجاد فاه برای مردم است و رفع نیازمندی مردم اولویت است. برنامهریزی مدیران بالاست باید به گونه‌ای باشد که در آمد کافی برای نیروی کار ایجاد کند و نیروی کار با آرامش بتواند کار کند و زندگی کند، ضمن اینکه در چرخه‌محور که توسعه کشور بتواند نقش آفرین باشد.

شاخص فلاکت در پایین به ۵۲ درصد رسید

بررسی‌ها نشان می‌دهد شاخص فلاکت کشور در پایان پاییز ۱۴۰۲ برابر با ۵۲ درصد بوده که نسبت به پاییز ۱۴۰۱ به مقدار ۱،۲ درصد کاهش یافته که دلیل آن به کاهش نرخ بیکاری بازمی‌گردد. به گزارش اکوایران، هر چه عدد شاخص فلاکت بالاتر باشد، فاه‌زندگی افراد کمتر است و پیامد افزایش فلاکت افزایش جرم‌و جنایت، ناآرامی‌های اجتماعی و افزایش نااطمینانی اقتصادی و در نتیجه کاهش تمایل سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری خواهد بود. از آنجا که توزیع بیکاری و تورم در سطح کشور یکسان نیست، هر استان شاخص فلاکت متفاوتی دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد در میان استان‌های کشور استان چهارمحال و بختیاری بیشترین نرخ فلاکت را در پاییز امسال داشته است. نرخ فلاکت در این استان برابر با ۳۳،۲ بوده که از مجموع نرخ بیکاری برابر با ۱،۵۵ درصد و نرخ تورم سالانه برابر با ۱،۷۵ درصد حاصل شده‌اند. این استان از نظر وضعیت اقتصادی شرایطی چالش‌برانگیز را تجربه می‌کند و مردم آن کیفیت زندگی پایینی دارند. یزد، لرستان و کرمانشاه دیگر استان‌هایی بوده‌اند که فلاکت بالایی داشته‌اند. پایین‌ترین شاخص فلاکت در این فصل برای استان‌های تهران، سمنان و مازندران بوده است. کمترین نرخ فلاکت در میان استان‌های کشور در استان تهران برابر با ۲۴،۶ بوده و در این استان نرخ بیکاری ۵،۴ درصد و تورم سالانه ۳،۹۲ درصد به ثبت رسیده است. با وجود کاهش نسبی شاخص فلاکت در سطح کشور، میزان این شاخص در ۱۴ استان کشور نسبت به پاییز سال قبل بیشتر شده است.

دریافتی فرهنگیان با رتبه مناسب نهایتاً ۱۵ تا ۱۶ میلیون تومان است
معلمان بازنشسته؛ درگیر واژه‌های متناسب‌سازی و همسان‌سازی



بازنشسته شدند، از سال ۱۳۹۵ به بعد باید طرح همسان‌سازی حقوق اجرایی می‌شد.

نیک‌نژاد با اشاره به اینکه در طرح همسان‌سازی حدوداً باید سالی ۲ تا ۳ درصد به حقوق معلمان افزوده می‌شد، تأکید کرد: اگر از همان سال‌های پایانی دهه ۱۳۹۰ طرح همسان‌سازی که تکلیف قانونی است برای معلمان بازنشسته اجرایی می‌شد، امروز معلمان بازنشسته غیر مشمول در طرح رتبه‌بندی نیز افزایش حقوق ۱۰ تا ۱۵ درصدی بیشتر از افزایش حقوق سنواتی را تجربه می‌کردند. البته این مبلغ چشمگیر نیست اما می‌توانست اندکی افراد رادر معاش ماهانه جلوبیندازد. اکنون مطالبه فعالان صنفی معلمان علاوه بر اجرای کامل طرح رتبه‌بندی برای شاغل و بازنشسته، اجرای همسان‌سازی حقوق برای همه بازنشستگان دیگر و از جمله بازنشستگان قدیم و جدید نیز هست.

وی در پایان تصریح کرد: در اثر رتبه‌بندی، بازنشستگان و شاغلین نهایتاً چیزی بین ۱۴ تا ۱۵ میلیون تومان دریافتی دارند و این برای افراد دارای رتبه مناسب یا بازنشستگان اخیراً بازنشسته شده فرهنگ‌گشوار است در حالی که در شهری مثل تهران دریافتی حدود ۱۳ میلیون تومان دقیقاً نصف خط فقر متعارف این شهر است. مشکل اصلی معلمان، توری است که باعث شده چه حقوق نیروهای کارمند دولتی رده‌میان‌ی و پایین‌تر افزایش یابد، باز مشکلی حل نشود. دولت باید در این زمینه یک درمان اساسی را مدنظر قرار دهد.

بازنشستگان فرهنگی که در دهه‌های قبل هم بازنشسته شدند، مشمول افزایش حقوق ناشی از رتبه‌بندی شوند. اضافه کرد: به هر حال قانون فعلی مشمولین طرح رتبه‌بندی برای این عزیزان صدق نمی‌کند و بازنشستگان قبل از اجرای طرح رتبه‌بندی که طرح برای آنها قابل تسری نیست، باید از راه‌های دیگری مثل همسان‌سازی در حقوق مستمری معلمان بازنشسته برای افزایش دریافتی خود تلاش کنند.

متناسب‌سازی تنها ۲ تا ۴ میلیون تومان آورده داشت

وی با اشاره به اینکه مبلغ ناشی از رتبه‌بندی نیز چشمگیر نیست، گفت: قرار بود با اجرای طرح رتبه‌بندی طبق قانون آن بین ۸ تا ۱۶ میلیون تومان به حقوق معلمان اضافه شود. البته به ما گفتند این میزان افزوده شدن حقوق باعث انتقاد بخش‌هایی از جامعه خواهد شد و برخی خواهند گفت که مگر معلمین چه می‌کنند؟ اما مسأله این است که در عمل تنها ۲ تا ۴ میلیون تومان به خاطر اجرای رتبه‌بندی به افراد مختلف اضافه شد و ما موردی نداریم که در بالاترین رتبه بیش از ۴ میلیون تومان (آن هم فقط برای شاغلین) دریافتی افزوده شود.

این عضو کانون صنفی معلمان تصریح کرد: سایر بازنشستگان فرهنگی کشور نیز که مشمول طرح نمی‌شوند، در شرایط معیشتی نامناسبی قرار دارند و حقوق برخی از آنها به طور خالص زیر ۱۰ میلیون تومان بوده است. برای ارتقای دریافتی این افراد که گاه در گروه‌بندی‌های بالا

در باره رتبه‌بندی‌ها آمد، بسیاری از معلمان به رتبه‌های اعلامی‌شان اعتراض کردند و این به ویژه در باره رتبه‌های لحاظ شده برای بازنشستگان آموزش و پرورش صدق می‌کرد.

وی افزود: فعلاً معوقه اعلامی صندوق بازنشستگی کشوری رادریافت کردیم که اخیراً واریز شده اما هنوز مبلغ دریافتی ما بازنشستگان آموزش و پرورش مشمول طرح رتبه‌بندی، منطبق بر این طرح نیست. آنچه می‌دانیم و مسئولان توضیح داده‌اند این است که فقط معلمان بازنشسته‌ای مشمول اجرای این طرح می‌شوند که از زمان تصویب قانون در مجلس به بعد بازنشسته شدند. علت اینکه چرا فقط این بازنشستگان مشمول می‌شوند این است که باقی بازنشستگانی که مثلاً در دهه ۱۳۹۰ بازنشسته شدند، هنوز دوران اشتغال‌شان با معیارهای رتبه‌بندی سنجدیده نشده و چون ابزار سنجدش لازم برای رتبه‌بندی حقوق آنها وجود ندارد، مشمول نشده‌اند.

نیک‌نژاد با بیان این مطلب که «فعالین صنفی حقوق معلمان بسیار خوشحال می‌شودیم که

بازنشستگان فرهنگی، در شرایط معیشتی نامناسبی قرار دارند و حقوق برخی از آنها زیر ۱۰ میلیون تومان است. برای ارتقای دریافتی این افراد باید با رتبه‌بندی‌های بالاتر

رتبه‌بندی معلمان سرانجام پس از تعلل فراوان و با مطالبه‌گری معلمان، فعالان صنفی و نمایندگان مجلس به عنوان یک قانون در دولت سیزدهم اجرا شد اما اجرای این بخش از قانون در حالی رقم خورد که این مهم باید برای بازنشستگان نیز اعمال می‌شد، ضمن اینکه درباره اینکه چه بازنشستگانی تحت پوشش این قانون خواهند بود، سوالات و ابهاماتی وجود داشت.

کمتر از ۵۱ هزار بازنشسته فرهنگی مشمول متناسب‌سازی شدند

مسکنی در باره معوقات ناشی از عدم اجرای این طرح هم گفت: «در مجموع ۵۰ هزار و ۴۷۷ نفر مشمول دریافت معوقه رتبه‌بندی شده‌اند. این تعداد در صورت میانگین ۳۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، ناشی از معوقه متناسب‌سازی در طول اجرای این قانون (متناسب‌سازی) یعنی از پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۰ تا پایان سال ۱۴۰۲ دریافت می‌کنند. صندوق بازنشستگی کشوری طی پرداختی که پس از واریز حقوق آذرماه خواهد داشت، به طور میانگین بابت معوقه سه ماهه مهر و آبان و آذر ۱۴۰۲ مبلغی معادل ۶ میلیون و ۶۴۵ هزار تومان به حساب این تعداد از مشمولان واریز خواهد کرد که این عدد میانگین بوده و ممکن است افرادی کمتر یا بیشتر از این عدد دریافت کنند.»

با این وجود، این ابهام به وجود آمده که رتبه‌بندی مشمول چه کسانی و با چه تاریخی از بازنشستگی در میان معلمان آموزش و پرورش کشور خواهد بود؟ ضمن اینکه سایر بازنشستگانی که قبل از مطرح شدن طرح رتبه‌بندی بازنشسته شدند و بعضاً در گروه‌های امتیازی بالای آموزش و پرورش قرار می‌گرفتند (مثل گروه ۱۵ تا ۲۰) اما مشمول طرح نیستند، چطور باید متمایز شوند و آیا افزایشی خواهند داشت؟

معلمان بازنشسته غیرمشمول رتبه‌بندی، مشمول همسان‌سازی حقوق هستند

«حمید صراف‌زاد» معلم بازنشسته و عضو کانون صنفی معلمان تهران در این رابطه توضیح داد: اجرای رتبه‌بندی از پایان شهریور ۱۴۰۰ اجرایی شد و خود بنده که در ۱۴۰۱ بازنشسته شدم، به مدت یک سال مشمول رتبه‌بندی شدم. اجرای قانون رتبه‌بندی با وجود کسوف‌هایی که اجرای آن داشت، حدود یک دهه زمان برد تا پس از رفت و برگشت فراوان طرح بین مجلس و دولت و پیگیری معلمان بالاخره اجرا شود. این در حالی است وقتی نتایج آزمون‌های موجود

رتبه‌بندی معلمان سرانجام پس از تعلل فراوان و با مطالبه‌گری معلمان، فعالان صنفی و نمایندگان مجلس به عنوان یک قانون در دولت سیزدهم اجرا شد اما اجرای این بخش از قانون در حالی رقم خورد که این مهم باید برای بازنشستگان نیز اعمال می‌شد، ضمن اینکه درباره اینکه چه بازنشستگانی تحت پوشش این قانون خواهند بود، سوالات و ابهاماتی وجود داشت.

با این وجود، این ابهام به وجود آمده که رتبه‌بندی مشمول چه کسانی و با چه تاریخی از بازنشستگی در میان معلمان آموزش و پرورش کشور خواهد بود؟ ضمن اینکه سایر بازنشستگانی که قبل از مطرح شدن طرح رتبه‌بندی بازنشسته شدند و بعضاً در گروه‌های امتیازی بالای آموزش و پرورش قرار می‌گرفتند (مثل گروه ۱۵ تا ۲۰) اما مشمول طرح نیستند، چطور باید متمایز شوند و آیا افزایشی خواهند داشت؟



مسکنی: از مجموع حدود ۱۲۰ هزار نفر که در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بازنشسته شدند، حدود ۶۲ هزار نفر مشمول طرح رتبه‌بندی می‌شوند یعنی معلمان و همکاران این دستگاه که رسته آنها آموزشی و فرهنگی است

گفت و گو

مسیری انحرافی به نام مزد منطقه‌ای

یک فعال کارگری: دورنمای مذاکرات مزدی مثبت نیست

یازدهم دی ماه، نشست شورای عالی کار برای دومین بار در ماه‌های اخیر به پیشنهاد وزارت اقتصاد در مورد منطقه‌ای اختصاص یافت، این در حالی است که به تقاضاهای مکرر گروه کارگری برای ترمیم دستمزد ۱۴۰۲ توجهی نشده است.

«حسین اکبری» فعال صنفی کارگری در رابطه با اصرار دولت برای تصویب مزد منطقه‌ای هیلنمی‌گوید: به نظر من مزد منطقه‌ای یک کوچه‌انحرافی است برای اینکه از اصل موضوع فرار کنند. لابد خود نمایندگان دولت به خوبی این امری دانند که بدون اعمال ساز و کارهای لازم، مزد منطقه‌ای امکان پیاده‌سازی و استقرار ندارد. آن هم در شرایطی که ما تعداد زیادی استان در کشور داریم. شمارد نظر بگیریم در ۳۱ استان کشور خواهند مزد منطقه‌ای را بدون مشارکت نمایندگان کارگری و تشکل‌های صنفی برآورد کنند و سپس آن را تنظیم کنند. اصلاً چنین چیزی ممکن است؟

وی با بیان اینکه «این امر شدنی نیست»، تأکید می‌کند: برای استقرار مزد منطقه‌ای، قبیل از هر چیزی به فراهم آوردن زیرساخت‌های مورد نیاز و تهیه ساز و کارهای مناسب نیاز داریم و در مرحله بعد باید مشارکت نمایندگان واقعی کارگران در استان‌های مختلف به رسمیت شناخته شود و کار با اعمال نظر آنها صورت بگیرد. در حال حاضر این پیش شرط‌ها اصلاً فراهم نیست و لذا مزد منطقه‌ای قابلیت پیاده‌سازی و اجراندارد.

به مرگ می‌گیرند تا به تب راضی شویم

پس چرا نمایندگان دولت بر مزد منطقه‌ای اصرار دارند و چرا وزارت کار دو نشست پیاپی شورای عالی کار را به این موضوع اختصاص می‌دهد؟ اکبری در پاسخ به این سوالات می‌گوید: وقتی این قدر اصرار دارند، دو گزینه احتمالی پیش می‌آید: اول اینکه ممکن است می‌خواهند یک کوچه‌انحرافی باز کنند تا بتوانند اصل ماجرا یعنی لزوم افزایش دستمزد بر اساس سبدمعیشت را به حاشیه‌بیرند. به عبارت‌تی به مرگ بگیرند تا کارگران به تب راضی شوند. گزینه احتمالی دوم این است که وزارت کار و دولت در مقام تصمیم‌گیر صرف و فعال مایه‌اش نشسته‌اند و می‌خواهند هر جور شده و بدون رضایت کارگران، مزد منطقه‌ای را اعمال کنند.

او اضافه می‌کند: احتمال اول این است که مسیر شورای عالی کار را منحرف و مذاکرات را فلج کنند. هر چند مذاکرات در شورای عالی کار هیچ‌زمان نتایج قابل قبول

و رضایت‌بخشی نداشته اما به هر حال تلاش‌شان بر این است که با پیش کشیدن یک موضوع انحرافی، مسیر مذاکرات را به سمت دیگری، هدایت کنند. در این شرایط، تمام بحث‌ها مصروف مزد منطقه‌ای می‌شود و آقایان در آخرین لحظات، مزد دلخواه خود را تصویب می‌کنند.

به گفته‌وی، ممکن است هدف نهایی‌شان این باشد که در مناطق دورافتاده و حاشیه‌ای و استان‌های پیرامونی، کمتر از حداقل دستمزد به کارگران دستمزد بدهند که اگر این اتفاق بیفتد، قطعاً نتایج بسیار نامطلوبی برای معیشت کارگران دارد.

قانون را به چیز بی‌خاصیتی تبدیل کرده‌اند

اکبری با بیان اینکه «چگونه است که بنده‌های الزام‌آور ماده ۴۱ قانون کار و توجه به نرخ تورم و سبدمعیشت را نادیده می‌گیرند و بدون اینکه بپذیرند در هیچ کجای کشور، دستمزد نباید کمتر از سبدهزینه‌های زندگی باشد، علم مزد منطقه‌ای را برافراشته‌اند»، می‌گوید: قانون در این وسط هیچ کاره شده است. حتی اگر سال‌های قبل را هم در نظر بگیریم، در مذاکرات مزدی ۱۴۰۲، نقض قانون آشکار بود. در واقع قانون به خودی خود هیچ کاری نمی‌کند چرا که ضمانت‌اجرائی می‌خواهد.

او در تباطا به «ضمانت‌اجرائی قانون» به دو اهرم اشاره می‌کند: یکی از اهرم‌ها، دولتی‌ست که مدافع کارگران باشد و دیگری، تشکل‌های قدرتمند و مستقل کارگری‌ست. وقتی این اهرم‌ها نباشد، قانون ضمانت‌اجرائی نخواهد داشت و فقط در قالب نوشته‌های روی کاغذ باقی می‌ماند. کما اینکه در این سال‌ها قانون کار، فقط روی کاغذ باقی مانده است.

چشم‌انداز ناامیدکننده مذاکرات مزدی ۱۴۰۳

اکبری در مورد مذاکرات مزدی ۱۴۰۳ و چشم‌انداز پیش‌رو می‌گوید: آنچه دولت در لایحه بودجه به عنوان افزایش حقوق برای کارمندان شاغل و بازنشسته در نظر گرفته، جای امیدواری چندانی باقی نمی‌گذارد. دولت افزایش حقوق ۱۸۱ درصد در نظر گرفته بود و حالا کمیسیون اجتماعی مجلس پیشنهاد افزایش این رقم به ۲۵ درصد مطرح کرده است. این‌ها همه نشان می‌دهد که راه‌های



برای اینکه مزد و حقوق متناسب با تورم و نرخ هزینه سبد خانوار تعیین شود، وجود ندارد. او اضافه می‌کند: پارسل هم همین شیوه به کار رفت. اول حقوق دولتی‌ها را ناچیز در نظر گرفتند و بعد در مذاکرات مزدی شورای عالی کار، روی همان اعداد و ارقام مانور دادند. امسال هم ظاهر آه‌مان سناریو در حال تکرار است. از آن گذشته، وقتی وزارت کار در طول سال هیچ جلسه رسمی برای ترمیم مزد با وجود تورم موجود برگزار نمی‌کند، معنای جز مقاومت در مقابل افزایش عادلانه دستمزد ندارد. بر این‌ها نشان می‌دهد که امسال هم نمی‌شود انتظار زیادی داشت مگر اینکه فشار کارگران از پایین، آنها را وادار کند واقعیت‌ها را بپذیرند.

عددسازی می‌کنند تا افزایش مزد را متناسب با تورم بخوانند

اکبری با تأکید بر اینکه «در تعیین حداقل دستمزد کارگران باید نرخ تورم واقعی در نظر گرفته شود»، می‌افزاید: آن طور که برخی اقتصاددانان مطرح می‌کنند، نرخ تورم در یک سال اخیر بالای ۱۰۰ درصد بوده ولی آقایان این را رقم را قبول ندارند و مسأله را طوری مطرح می‌کنند که گویان نرخ تورم ۴۰ درصد است و حالا افزایش دستمزد فاصله چندانی با نرخ تورم ندارد.

او در پایان می‌گوید: صحبت‌های اخیر «رعیتی فرد» معاون روابط کار وزیر تعاون را گوش کنید. ادعا کرده که افزایش مزد ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، روی هم رفته متناسب با نرخ تورم تجمیعی این دو سال بوده و در واقع با عددسازی ادعایی می‌کنند مزد با تورم تناسب دارد و افزایش ضروری نیست. در هر حال، نمی‌توانیم از حرف‌هایی که می‌شنویم؛ چه از جانب دولت و چه از جانب مجلس، ارزیابی مثبتی داشته باشیم و بنابراین دورنمای مذاکرات مزدی مثبت‌تست.

سال گذشته شیوه‌کار دولت این بود که اول حقوق دولتی‌ها را ناچیز در نظر گرفتند و بعد در مذاکرات مزدی شورای عالی کار، روی همان اعداد و ارقام مانور دادند. امسال هم ظاهر آه‌مان سناریو در حال تکرار است